

Oponentský posudek bakalářské práce Terezy Kalkusové

Unamunova filosofie v díle Tragický pocit života v lidech a národech

Tereza Kalkusová si vybrala autora a dílo, které mají určitě v povědomí všichni, kdo zaslechli pojmy jako generace 98, španělská deziluze, apod. Rozhodla se však podívat na Unamunův text velmi soustředěně a zmapovat složky Unamunova myšlení, jeho filozofie. Správně poukazuje na fakt, že španělská kultura, která dala světu nesmrtelná díla literatury či malířství, jako by zůstávala v dějinách filosofie upozaděna; krom jména Ortegy y Gassetta.

Autorka však chce prokázat, že i Unamuno byl nejen spisovatel a výsostný intelektuál, ale též filosof. Myslím, že vytyčené mety dosáhla a to díky propracované struktuře práce a díky schopnosti analyzovat text do hloubky, která nebývá v bakalářských pracích obvyklá.

Tereza Kalkusová postupuje od historického a ideové rámce (zaměřuje se na filosofy, které Španěla ovlivnili) k analýze Unamunových myšlenek, kterou náležitě doplňuje sekundární literaturou a citacemi z pramenů. Tato část tvoří většinu textu, je také nejpromyšlenější a nejzdařilejší.

Domnívám se, že studentka dokázala vystihnout klíčové momenty Unamunova uvažování, byť to kvůli jeho vlastní vnitřní rozpolcenosti a vrtkavosti není snadné. Bůh, pravda, touha po nesmrtelnosti, láska a bolest... to jsou jednotlivé součástky, ze kterých Tereza Kalkusová sestavuje soukolí Unamunova myšlení; velmi vydařené je pojednání o soucitu a pochybnosti. Poukazuje i na „nesystematičnost“ jeho filozofie, která osciluje mezi různými přístupy; přesto dokládá vnitřní soudržnost jeho idejí.

Vynikající se mi zdá definice Miguela de Unamuna jako filosofa výkřiku (s. 6). Naléhavost otázek, které si klade, se nese celým autorčiným textem. Proto mě poněkud mrzelo, že závěr je velmi krátký; chápu, že autorka měla pocit, že již bylo vše řečeno, ale očekávala jsem syntézu tezí a toho, k čemu dospěla.

Práce je vyzrálá, autorka velmi dobře formuluje myšlenky vlastní i tlumočí názory jiných; text je čtivý a zároveň odborný. Jen dvě drobné poznámky k formální stránce: citace ze sekundární literatury je lépe do textu přeložit a v poznámce pod čarou uvést v originále (viz pokyny ke kvalifikačním pracím); citujeme-li víckrát ze stejného zdroje, je zvykem bibliografické údaje zkracovat (ed. cit., op. cit., ibid....). A pozor na pár drobných pravopisných chyb: Unamunovi (Unamunovy) víry (s. 15), podle Rafaela Gómeze Mirandi (Mirandy) (s. 19).

V diskusi bych se ráda vrátila k následujícím otázkám:

-Unamuno naráží na věčný problém literatury: nedostatečnost jazyka. Právě slova mu ale slouží k vyjádření myšlenek. Jak se s tímto problémem vyrovnává?

-Celý život bojuje s otázkou Boží existence. Studentka toto téma několikrát v práci zmiňuje. Unamuno osciluje mezi Bohem „skutečným“ a Bohem = lidským konstruktem, který má přinést útěchu. Je možné, dle Terezy Kalkusové, dojít na základě četby Unamunova díla k závěru, která možnost převládá?

Závěrem je třeba konstatovat, že se jedná o vynikající bakalářskou práci, kterou proto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

Praha, 30. 8. 2014

Mgr. Dora Poláková PhD.